

Innst. 377 S

(2011–2012)

Innstilling til Stortinget fra kontroll- og konstitusjonskomiteen

Innstilling fra kontroll- og konstitusjonskomiteen om statsrådets protokoller for tidsrommet 1. juli– 31. desember 2011

Til Stortinget

Innledning

Kontroll- og konstitusjonskomiteen har i medhold av Stortingets forretningsorden § 12 nr. 9 første ledd bokstav a, jf. Grunnloven § 75 bokstav f, gjennomgått statsrådets protokoller for annet halvår 2011.

I tillegg har komiteen gjennomgått Helse- og omsorgsdepartementets protokoll for perioden 1. januar til 30. juni 2011. Denne ble ettersendt på grunn av at dokumenter gikk tapt etter terroranslaget 22. juli 2011.

Dissenser i regjeringen

Det har ikke vært noen dissenser i regjeringen i perioden 1. juli–31. desember 2011.

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Jette F. Christensen, Martin Kolberg og Marit Nybakk, fra Fremskrittspartiet, lederen Anders Anundsen, Ulf Erik Knudsen og Øyvind Vaksdal, fra Høyre, Per-Kristian Foss, fra Sosialistisk Venstreparti, Hallgeir H. Langeland, fra Senterpartiet, Per Olaf Lundteigen, fra Kristelig Folkeparti, Geir Jørgen Bekkevold, og fra Venstre, Trine Skei Grande, har merket seg at det ikke

har vært noen dissenser i regjeringen i den aktuelle perioden.

Komiteens gjennomgang av benådningssaker i perioden 1. juli til 31. desember 2011

Stortinget har den 4. juni 2012 mottatt følgende redegjørelse fra Justis- og beredskapsdepartementet om benådningssøknader innvilget i statsråd i perioden 1. juli til 31. desember 2011:

«Stortingets gjennomgåelse av benådningssaker i tiden fra 1. juli 2011 til 31. desember 2011

Justisdepartementet viser til referatprotokollen for 2. halvår 2011 med benådningssaker m.v. og skal få gi en tallmessig oppstilling over benådningssaker for ovennevnte tidsrom.

Vedrørende straff ilagt for forbrytelse og forseelse mot den alminnelige straffelov og en rekke særlover, er det i 2. halvår 2011 i statsråd innvilget 7 søknader om benådning med slik avgjørelse:

A. Frihetsstraff:	
Benådning uten prøvetid	0
Benådning til betinget straff med prøvetid på 2 år, jf. strl. §§ 52-54	6
Benådning til løslatelse på prøve hvor soning er påbegynt	0
Benådning til betinget straff med prøvetid + ubetinget bot	0
	<hr/>
	6
B. Bøter:	
Hel eller delvis benådning eller betinget benådning	1
	<hr/>
	7

I henhold til kongelig resolusjon av 5. juni 1981 om delegasjon av Kongens myndighet etter Grunnlovens § 20 til å avslå søknader om benådning til Justisdepartementet, har departementet i samme tidsrom avslått 40 søknader om benådning slik:

A. Frihetsstraff:	14
B. Bøter:	26
	40»

Komiteen har ingen merknader.

Komiteens gjennomgang av forskrifter fastsatt og opphevet i statsråd i perioden 1. juli–31. desember 2011

Følgende forskrifter er fastsatt, endret eller opphevet i statsråd i perioden 1. juli til 31. desember 2011:

Arbeidsdepartementet

Forskrift om endring i forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter.

Forskrift om endring i forskrift om helse, miljø og sikkerhet i petroleumsvirksomheten og på enkelte landanlegg.

Forskrift om medlemspremie i pensjonstrygden for fiskere for 2012.

Forskrift om sosiale tjenester til personer uten bopel i Norge.

Fiskeri- og kystdepartementet

Forskrift om endring av forskrift av 13. oktober 2006 nr. 1157 om spesielle tillatelser til å drive enkelte former for fiske og fangst (konesjonsforskriften).

Helse- og omsorgsdepartementet

Forskrift om endringer i forskrift 29. oktober 2010 nr. 1380 om strålevern og bruk av stråling.

Forskrift om kommunal helse- og omsorgsinstitusjon.

Forskrift om rett til helse- og omsorgstjenester for personer uten fast opphold i riket.

Forskrift om habilitering og rehabilitering, individuell plan og koordinator.

Forskrift om endringer i forskrift 7. desember 2007 nr. 1389 om innsamling og behandling av helseopplysninger i Norsk pasientregister (Norsk pasientregisterforskriften).

Forskrift om innsamling og behandling av helseopplysninger i Nasjonalt register over hjerte- og karlidelser (Hjerte- og karregisterforskriften).

Forskrift om etablering og gjennomføring av psykisk helsevern m.m. (psykisk helsevernforskriften).

Forskrift om endringer i forskrift 29. juni 2007 nr. 742 om genetisk masseundersøkelse.

Justis- og politidepartementet

Forskrift om fjernmøter og fjernavhør i straffesaker.

Forskrift om endringer i forskrift 28. juni 1985 nr. 1679 om ordningen av påtalemyndigheten (Påtaleinstruksen).

Forskrift om endring i forskrift 11. oktober 1985 nr. 1810 om postforkynning.

Miljøverndepartementet

Verneforskrifter for 24 områder i fylkene Nord-Trøndelag, Møre og Romsdal, Buskerud, Akershus, Telemark, Aust-Agder og Vest-Agder.

Kulturdepartementet

Forskrift om oppheving av forskrift 22. november 1996 nr. 1080 om lokalfernsyn på NRK2s bakkesendere og forskrift 25. august 1995 nr. 769 om konsesjonsområder for analogt lokalfernsyn.

Olje- og energidepartementet

Forskrift om internkontroll etter vassdragslovgivningen (IK-vassdrag).

Samferdselsdepartementet

Forskrift om sikkerhetsforvaltning av veginfrastrukturen (vegsikkerhetsforskriften).

Utenriksdepartementet

Forskrift om særlige tiltak mot Syria.

Komiteen viser til Innst. 149 S (2011–2012) fra kontroll- og konstitusjonskomiteen om statsrådets protokoller for tidsrommet 1. januar til 30. juni 2011, der det fremgår at Stortingets utredningsseksjon på oppdrag fra komiteen gjennomgikk forskrift 24. juni 2011 om informasjonssikkerhet ved elektronisk tilgang til helseopplysninger i behandlingsrettede helseregistre (helsinformasjonssikkerhetsforskriften). Den fastsatte forskriften har ikke trådt i kraft. Siktemålet med gjennomgangen var å undersøke om forskriften var utformet i tråd med Stortingets vedtak og forutsetninger. Stortingets utredningsseksjon viste i sin uttalelse av 15. desember 2011 til at forskriftens § 18 inneholder en dispensasjonshjemmel. Helse- og omsorgsdepartementet kan etter søknad for nærmere angitte systemer dispensere fra ett eller flere krav i forskriften. En dispensasjon skal være tidsbegrenset.

Etter utredningsseksjonens oppfatning ga dispensasjonshjemmelen en blankofullmakt for departementet til å sette alle kravene i forskriften til side, noe som vil kunne bidra til å uthule forskriften. På denne bakgrunn reiste Utredningsseksjonen spørsmål om forskriftshjemmelen, slik den var utformet, innebar et brudd på Stortingets vedtak og forutsetninger om å la personvern hensyn og hensynet til pasientenes beste veie tyngst. Utredningsseksjonen uttalte videre at en slik vid forskriftshjemmel bærer preg av å gi prioritet til ønsket om å implementere tekniske systemer og løsninger i ulike behandlingsrettede helseregistre før disse systemene kan tilfredsstillende de fastsatte sikkerhetskravene.

Ved Stortingets behandling av Innst. 149 S (2011–2012) 7. februar 2012, varslet komitéleder Anders Anundsen i sitt innlegg at komiteen ville komme tilbake til dette spørsmålet ved gjennomgangen av statsrådsprotokollene for annet halvår 2011.

Komiteen tok i brev av 18. januar 2012 spørsmålet opp med helse- og omsorgsministeren. I svarbrev av 6. februar 2012 uttalte helse- og omsorgsministeren at hun er svært opptatt av at helseopplysninger behandles på en trygg måte og at hun ikke kan se at dispensasjonshjemmelen er en «blankofullmakt» for departementet til å sette alle kravene i forskriften til side. Det fremgår blant annet:

«Helseregisterloven § 16 legger de overordnede premissene for informasjonssikkerheten ved all behandling av helseopplysninger. Eventuelle dispensasjonssøknader må derfor uansett vurderes i lys av hva som anses å være "tilfredsstillende informasjonssikkerhet" med hensyn til konfidensialitet, integritet, kvalitet og tilgjengelighet. Jeg mener således at forskriften er utformet i tråd med Stortingets vedtak og forutsetninger.»

Det fremgår videre at departementet fant det hensiktsmessig med en dispensasjonsbestemmelse, hvor det etter en konkret vurdering kan tas hensyn til store forskjeller i sektorens bruk av tekniske løsninger, kompleksiteten i det tekniske utstyr og de nyanskaffelser som må gjøres for ytterligere å bedre informasjonssikkerheten. Den valgte løsning ga etter departementets syn rom for større fleksibilitet og bedre sikkerhet.

Statsråden skriver i sin oppsummering:

«Dispensasjonshjemmelen er begrenset til å gjelde "nærmere angitte systemer". Dette er et strengt krav, og jeg mener det er en god løsning. Løsningen innebærer at alle virksomheter som har tatt i bruk behandlingsrettede helseregistre må få oversikt over alle de informasjonssystemene de har tatt i bruk og vurdere sikkerheten opp mot forskriftens krav. Dersom enkelte fagsystemer ikke oppfyller ett eller flere krav i forskriften når den trer i kraft, må det søkes dispensasjon fra dette/disse. En dispensasjon vil bare kunne gjelde for det omsøkte systemet i en tidsbe-

grenset periode. Departementet vil klargjøre i veileder til helseregisterloven § 13 og helseinformasjonssikkerhetsforskriften de lovmessige begrensninger som følger av helseregisterloven.

Jeg har hele tiden i løpet av arbeidet med helseinformasjonssikkerhetsforskriften gitt tydelige signaler om at forskriften skal kunne etterleves fra samme dag som den trer i kraft. Tilbakemelding fra sektoren så langt viser at forskriften tidligst kan tre i kraft fra 1. januar 2013.»

Stortingets utredningsseksjon har i en uttalelse av 27. mars 2012 gitt kommentarer til statsrådets brev av 6. februar 2012. Utredningsseksjonen uttaler at departementet kunne ha gjort mer for å sørge for at dispensasjonshjemmelen ble utformet på en måte som i større grad klargjorde vilkårene for å kunne gjøre unntak fra forskriften og påpeker at statsråden i sitt brev ikke har kommentert hvordan man skal sørge for at hensynet til personvernet og pasientenes beste blir ivaretatt.

Det fremgår blant annet:

«Det er heller ikke angitt hvilke tilfeller som kan gi grunnlag for dispensasjon. Det er for eksempel ikke sagt eksplisitt at det kan være de ulike systemenes tekniske tilstand eller utvikling som kan gi grunnlag for å gi dispensasjon. Departementet står helt fritt etter ordlyden i forskriften.»

Utredningsseksjonen mener videre at veiledende merknader ikke vil være juridisk bindende på samme måte som når rammene og vilkårene blir fastsatt i forskrift eller i forarbeidene til forskriften og at en veileder ikke vil legge bindende føringer på rekkevidden av dispensasjonshjemmelen.

Når det gjelder statsrådets uttalelse om at dispensasjonshjemmelen er begrenset til å gjelde «nærmere angitte systemer», har utredningsseksjonen vanskelig for å se at dette er et spesielt strengt krav i seg selv, ettersom det ikke innebærer noen begrensninger annet enn at det er mulig å skille ut og angi ett eller flere systemer.

Komiteens flertall, medlemmene fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre, merker seg uttalelsen fra Stortingets utredningsseksjon og mener at Helse- og omsorgsdepartementet burde ha sørget for at dispensasjonshjemmelen ble utformet på en måte som i større grad klargjorde vilkårene for å kunne gjøre unntak fra forskriften.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet viser til svaret fra statsråd Anne-Grete Strøm-Erichsen og sier seg tilfreds med at alle virksomheter som har tatt i bruk behandlingsrettede helseregistre må få oversikt over alle de informasjonssystemene de har tatt i bruk og vurdere sikker-

heten opp mot forskriftens krav. Dersom enkelte fagsystemer ikke oppfyller ett eller flere krav i forskriften når den trer i kraft, må det søkes dispensasjon fra dette/disse, og en dispensasjon vil bare gjelde i en tidsbegrenset periode. Disse medlemmer viser videre til at departementet i en veileder til helseregisterloven § 13 og helseinformasjonssikkerhetsforskriften vil informere om og klargjøre de begrensninger som loven gir hva angår det rettslige grunnlag for å gi dispensasjon.

Komiteen viser for øvrig til forskriftene som er fastsatt i statsråd i perioden 1. juli til 31. desember 2011 og har ingen merknader.

Komiteens gjennomgang av embetsutnevnelser

Komiteen viser til sin merknad i Innst. 149 S (2011–2012) og tidligere merknader om at departementene rutinemessig skal oversende utvidede søkerlister, der det gis opplysninger om samtlige søkere, inkludert de som har fått sitt navn unntatt offentlighet. Komiteen vil bemerke ett tilfelle der komiteen i første omgang bare fikk oversendt offentlige søkerlister, men der utvidede søkerlister ble oversendt etter anmodning.

Komiteens tilråding

Komiteen har for øvrig ingen merknader og rår Stortinget til å gjøre slikt

vedtak:

Protokoll for tidsrommet 1. januar–30. juni 2011 vedkommende:

Helse- og omsorgsdepartementet

Statsrådets protokoller for tidsrommet 1. juli–31. desember 2011 vedkommende:

Statsministerens kontor
Arbeidsdepartementet
Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet
Finansdepartementet
Fiskeri- og kystdepartementet
Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet
Forsvarsdepartementet
Helse- og omsorgsdepartementet
Justis- og politidepartementet
Kommunal- og regionaldepartementet
Kulturdepartementet
Kunnskapsdepartementet
Landbruks- og matdepartementet
Miljøverndepartementet
Nærings- og handelsdepartementet
Olje- og energidepartementet
Samferdselsdepartementet
Utenriksdepartementet og
Utenriksdepartementet – utviklingssaker – vedlegges protokollen.

Oslo, i kontroll- og konstitusjonskomiteen, den 5. juni 2012

Anders Anundsen

leder og ordf. for Statsministerens kontor,
Kunnskapsdepartementet og Nærings- og
handelsdepartementet

Geir Jørgen Bekkevold

ordf. for Justis- og politidepartementet

Jette F. Christensen

ordf. for Fiskeri- og kystdepartementet
og Helse- og omsorgsdepartementet

Per-Kristian Foss

ordf. for Landbruks- og matdepartementet og
Olje- og energidepartementet

Trine Skei Grande

ordf. for Kulturdepartementet

Ulf Erik Knudsen

ordf. for Barne-, likestillings- og
inkluderingsdepartementet og Fornyings-,
administrasjons- og kirkedepartementet

Martin Kolberg

ordf. for Finansdepartementet og
Kommunal- og regionaldepartementet

Per Olaf Lundteigen

ordf. for Forsvarsdepartementet og
Miljøverndepartementet

Marit Nybakk

ordf. for Arbeidsdepartementet og
Utenriksdepartementet, utviklingssaker

Øyvind Vaksdal

ordf. for Samferdselsdepartementet og
Utenriksdepartementet